

ת"פ (מרכז) 61255-06-23 - מדינת ישראל נ' דימטרי מורדכילביץ

ת"פ (מרכז) 61255-06-23 - מדינת ישראל נ' דימטרי מורדכילביץמחוזי מרכז

ת"פ (מרכז) 61255-06-23

מדינת ישראל

נגד

דימטרי מורדכילביץ

ע"י ב"כ עו"ד פרידה וול

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

[17.06.2024]

כבוד השופטת מרב גרינברג

גזר דין

1. הנאשם הורשע במסגרת הסדר דיוני בעובדות כתב אישום מתוקןבעבירת ניסיון שוד בנסיבות מחמירות לפי סעיף 403 סיפא לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "החוק") ובעבירת פציעה לפי סעיף 334 לחוק.
2. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, המתלונן (22) עבד כמנהל משמרת בבית קפה בעיר ביום 20.6.23 בשעה 02:00 לערך, בתום משמרת הערב במקום, ספר המתלונן שטרות בסך 20,000 ₪ בסמוך לקופה. באותו הזמן נכנס הנאשם למקום כשפניו מכוסות וכשהוא מצויד בכיס מכנסיו במברג וסכין שאורך להבה כשישה ס"מ. הנאשם התקרב למתלונן כשהוא אווז בידו השמאלית בסכין, כיוון אותה לעברו ואמר: "תביא לי את הכסף". בתגובה חבט המתלונן בנאשם וניסה להתגונן באמצעות סל כוסות שהיה במקום. אז, חבט הנאשם במתלונן במכות אגרופ, הפילו לרצפה, המשיך והיכה אותו וניסה לדקור אותו באמצעות הסכין במקומות שונים בגופו, ודקר אותו בידו. בשלב מסוים נוכחים במקום תפסו את הנאשם והחזיקו אותו. נוכח התנגדותו וניסיונותיו להשתחרר מאחיזתם, המתלונן והנוכחים התעמתו עמו פיזית והפעילו כלפיו כוח על מנת להחזיקו עד להגעת שוטרים למקום. כתוצאה ממעשי הנאשם פונה המתלונן לבית החולים באמבולנס כשהוא סובל מפצע אורכי של כ-3 ס"מ בידו השמאלית, במיון בוצעה הרדמה מקומית ותפירה.
3. ביום 15.1.24 הציגו הצדדים הסדר דיוני לפיו יודה בעובדות כתב האישום המתוקן ויופנה לתסקיר שירות המבחן. ללא הסכמות עונשיות. תסקיר שירות המבחן

4. הנאשם, בן 39, יליד אוקראינה, עלה ארצה עם משפחתו כשהוא בן 13. עם עלייתו התמודד עם קשיי קליטה, תחושות ניכור וזרות, נוכח קשיי שפה והעדר תמיכה משפחתית נשר ממסגרת הלימודים בתום 10 שנות לימוד. על רקע זה חבר לחברה שולית, הסתבך בפלילים וריצה מאסרים, משכך לא גויס לצבא., אמו נפטרה לפני שנים רבות ממחלת, הנאשם מצוי בנתק עם אחיו המכור לסמים ומצוי בקשר מרוחק עם אחותו. לחובת הנאשם 6 הרשעות קודמות בין השנים 2003-2014 בעבירות רכוש, סמים ואלימות. החל מתקופת נערותו צורך סמים מסוג קנאביס ובהמשך החל לצרוך סמים קשים מסוג הרואין, קוקאין וקריסטל. לאורך השנים ניסה להיגמל באופן עצמאי והיה נקי לתקופות אך חזר לשימוש בסם. מות אמו הוביל להתדרדרות במצבו ההתמכרותי. הוא עבד בעיקר בעבודות מזדמנות והתקיים מקצבת הכנסה. מזה כשנה נוטל תחליפי סם.

באשר לביצוע העבירה טען כי בינו לבין המתלונן היכרות קודמת, האחרון נהג להקניט ולקלל אותו כשחלף בסמוך לבית הקפה. לדבריו נכנס לבית הקפה לדרוש התנצלות, הסכין נועדה לאיים על המתלונן ככל שיסרב אך שלל כוונת פגיעה בו. עוד לדבריו, המתלונן הוא שהחל לתקוף אותו באגרופים והוא השיב לו ופצע אותו בסכין. הנאשם שלל ניסיון לשוד או לאלימות מכוונת כלפי המתלונן ולטענתו פעל ללא שיקול דעת ובהיותו תחת השפעת סמים. כיום ובשנים האחרונות עורך מאמצים להימנע ממעורבות בסמים ומעוניין להשתלב בטיפול קהילה טיפולית לגמילה ושינוי בדפוסי העברייניים.

שירות המבחן התרשם כי נוכח נסיבות גדילתו סיגל לעצמו אורח חיים עברייני והתמכרותי, מצב זה העצים את התנהגותו האימפולסיבית וקשייו בוויסות דחפיו התוקפניים והרגשיים, שבאו לידי ביטוי במהלך ביצוע העבירות. עוד העריך כי הנאשם חסר כלים להתמודדות וחסר מיומנויות הדרושות לצורך ניהול אורח חיים יציב ומסתגל. עם זאת כיום הנאשם ער למורכבות מצבו, מצליח לבחון באופן ביקורתי את בחירותיו ומבקש להשתלב בקהילה טיפולית לשינוי דפוסי השוליים וההתמכרותיים. הוערכה רמת סיכון גבוהה להישנות ביצוע עבירות אלימות בעתיד. נוכח המוטיבציה הגבוהה שהביע הנאשם הומלץ לבחון שילובו בקהילה טיפולית.

5. בהמשך להמלצת שירות המבחן, עתרה ההגנה לשלב את הנאשם בחלופת גמילה. בהחלטתי מיום 11.3.24 דחיתי את בקשת ההגנה (ראו פרוטוקול). בצד זאת קבעתי כי למוטיבציה הטיפולית שמגלה הנאשם יינתן ביטוי במסגרת גזר הדין.

תמצית טיעוני הצדדים לעונש

6. המאשימה, באמצעות ב"כ יסמין שביט, עמדה על חומרת מעשי הנאשם ופגיעתם בערכים המוגנים של שלמות הגוף ובטחון הציבור, לשיטתה הפגיעה ברף גבוה. עוד ציינה לחומרה את הצטיידות הנאשם בסכין, באמצעותה פצע את המתלונן, עובד לילה. לפיכך עתרה למתחם ענישה הנע בין 36-60 חודשי מאסר. באשר לנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה הפנתה לכך שהנאשם נטל אחריות באופן חלקי, תסקירו שלילי ולעברו הפלילי. בנסיבות אלה עתרה למקמו ברף העליון של המתחם וענישה נלווית הכוללת מאסר מותנה ממושך, קנס משמעותי ופיצוי.

ב"כ הנאשם, עו"ד פרידה וול, לא הקלה ראש בחומרת המעשים אך לשיטתה מדובר בעבירה לא מתוחכמת שבוצעה ללא הכנה מיוחדת, הנאשם לא נטל לידי כסף או רכוש והנזק שנגרם אינו משמעותי. עוד נטען כי הנאשם הוכה בעצמו על ידי אחרים ללא צורך ממשי בכך. בנסיבות אלו סבורה כי הפגיעה בערכים המוגנים ברף הבינוני, ומתחם הענישה הראוי נע בין 15-36 חודשים. עוד טענה לטובתו כי הודה בהזדמנות הראשונה, מצבו הרפואי והפסיכיאטרי מורכב, עברו הפלילי ישן כשהעבירות האחרונות בהן הורשע בוצעו לפני 12 שנים, בשנים האחרונות עורך מאמצים להיגמל מסם ולשוב למוטב, לפיכך עתרה למקמו בתחתית המתחם ולהשית עליו פיצוי מתון.

7. הנאשם בדברו האחרון לקח אחריות על מעשיו, טען שהעבירה בוצעה תחת השפעת סמים והוא עושה מאמצים להגמל.

דין והכרעה

8. הנאשם הורשע בניסיון שוד אלים שבוצע באמצעות נשק קר-סכין כלפי מתלונן, עובד בבית קפה. בית המשפט העליון עמד פעמים רבות על חומרתה של עבירת השוד בהיותה עבירת אלימות קשה הטומנת בחובה פוטנציאל פגיעה לא מבוטל בשלומו ותחושת ביטחונו של הציבור, כמו גם בסדר הציבורי. עוד עמד על קלות ביצועה ונפיצותה, "חומרתה של עבירת השוד נעוצה בפגיעה בכבודו, גופו וקניינו של הקרבן, לצד פגיעה בתחושת הביטחון הציבורית, אשר רווחתו מתערערת משסכנת השוד אורבת לכל" (ע"פ 1222/22 מדינת ישראל נ' נאצר, פסקה 11 (23.6.2), וכי "פגיעות אלה אף מותרות, לא אחת, תחושות של טראומה וחרדה בנפגעי העבירה אשר מלוות אותם זמן ממושך" (ע"פ 1167/21 חוג'יראת נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (31.5.2021), וראו עוד: ע"פ 606/13 חכמון נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (11.12.13); ע"פ 1326/14 מחאג'נה נ' מדינת ישראל, פסקה ז (2.6.2014); ע"פ 3470/11 בוזגלו נ' מדינת ישראל, פסקה 4 (28.11.2011); ע"פ 5265/12 עמור נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (27.12.12)). משנה חומרה מייחסת הפסיקה לשוד אוכלוסיות מסוימות הכוללות עובדי לילה המהווים "טרף קל" עבור השודדים המבקשים רווח קל ומהיר (ע"פ 1370/23 מדינת ישראל נ' זידאת (18.7.23) (להלן: "עניין זידאת"); ע"פ 1062/19 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 18 (9.7.19); ע"פ 1702/16 מדינת ישראל נ' שושני (17.5.2016)).

9. מעשיו של הנאשם חמורים ופגעו פגיעה ממשית בשלומו ובטחונו של הציבור, ובפרט בשלומו של המתלונן. הנאשם נכנס בשעת לילה מאוחרת לבית קפה, מצויד בסכין ובפנים מכוסות, בזמן שהמתלונן שעבד במקום ארגן את המקום לסגירה והיה עסוק בספירת הפידיון היומי בסמוך לקופה. הנאשם הורה למתלונן באיומי סכין להעביר לידיו את הכסף. המתלונן נהג באומץ ובקור רוח, סירב לדרישת הנאשם ובתגובה זה חבט בו במכות אגרופ, הפילו לרצפה, ניסה לדקור אותו במקומות שונים בגוף באמצעות הסכין ודקרו בידו. אך בעקבות התערבות אחרים שנכחו בסמוך והחזיקו בו בכוח, חדל ממעשיו. מעשיו של הנאשם היו מתוכננים, כללו הצטיידות בסכין וכיסוי פניו כדי שלא יזוהה. הנאשם ניצל את שעת הלילה המאוחרת, ונכנס לבית קפה בשעה שהמתלונן החזיק בסכום כסף גבוה. טענתו בתסקירו, כי פנה למתלונן מאחר שזה נהג להקניטו וכדי שהתנצל בפניו לא אושרה ע"י המאשימה ואף לא נטענה בכתב האישום ונראה כי מדובר במעשה שוד מתוכנן שבוצע תוך שימוש באלימות ולא הצליח אך בשל התנגדות המתלונן והתערבות אחרים שאילצו את הנאשם לחדול ממעשיו. אף אם הכיר את המתלונן או ביצע את המעשה תחת השפעת סמים, אין בכך כדי להעלות או להוריד במידת חומרת מעשיו. כתוצאה מהדקירה נגרם למתלונן פצע שטחי בידו שנתפר ונחבש, עם זאת פוטנציאל הנזק ממעשי הנאשם הוא רב, בנקל היה עלול לפגוע פגיעה עמוקה באיברים חיוניים ולגרומם לתוצאה קטלנית יותר. על יסוד כל אלו, מצאתי לקבוע כי פגיעתו של הנאשם בערכים המוגנים היא ברף בינוני-גבוה.

10. מתחם הענישה ההולם בעבירות בהן הורשע הנאשם ייקבע בהתאמה לנסיבות המעשים. הנאשם הורשע בעבירת ניסיון שוד שהעונש בצדה עומד על 20 שנים, ללמדנו כי בנסיבות בו המעשה בוצע באלימות או תוך שימוש בנשק, המחוקק אינו מבחין בין נאשם המבצע את העבירה המושלמת לזה המבצע עבירת ניסיון בלבד. כזכור, הנאשם לא הצליח להשלים את עבירת השוד בעיקר בשל סירוב המתלונן להיענות לדרישותיו.

בענין זידאת קיבל בית המשפט העליון את ערעור המדינה על קולת עונשו של נאשם, ששהה בארץ שלא כדין, והורשע בעבירת שוד אלים של 2,000 ₪ מאדם מבוגר (71), בגין אירוע זה נקבע מתחם הנע בין 28-48 חודשי מאסר. עוד הורשע בעבירת גניבה בגין תלישת בחוזקה שרשרת זהב מצוואר מתלוננת, לאחר שזעקה לעזרה השליך השרשרת. בהתחשב בגילו הצעיר, היעדר עבר פלילי, היותו אב לשני קטינים והודאתו השית עליו בית המשפט המחוזי מאסר בן 30 חודשים. בית המשפט העליון החמיר את עונשו מבלי למצות את הדין, כך שירצה 45 חודשי מאסר; בע"פ 8102/23 איצ'או נ' מדינת ישראל (11.4.24) נדחה ערעור נאשם שהורשע בשוד עובד חנות נוחות, נוכח התנגדות המתלונן ניסה נאשם לפגוע באמצעות חפץ חד בגופו של המתלונן ואיים עליו. הנאשם נטל מארזי סיגריות וכשהבחין בשוטרים החל לברוח. נקבע מתחם הנע בין 24-48 חודשי מאסר. בהתחשב בעברו הפלילי הרלוונטי, התרשמות שירות המבחן כי בעל דפוסים עברייניים מושרשים ומנגד הודאתו והליך שיקום מסוים שעבר, נדון למאסר בן 30 חודשים;

בע"פ 1223/21 צ'חברידזה נ' מדינת ישראל (14.7.21), שהוגש על ידי המאשימה, נדון ערעור נאשם שהורשע לאחר ניהול הוכחות בשוד חנות. הנאשם, נכנס לחנות כשפניו מכוסות חלקית ובידיו סכין, התקרב למתלוננת שספרה את הכסף בקופה, נצמד אליה ומשך את שטרות הכסף, כשהמתלוננת ניסתה למנוע את בריחתו, דחף אותה וכתוצאה מכך נחבלה ברגלה. נקבע מתחם הנע בין 30-60 חודשי מאסר. לחובת הנאשם עבר פלילי מכביד, נדון למאסר בן 45 חודשים. הנאשם חזר מערעורו נוכח המלצות בית המשפט העליון;

בע"פ 8639/20 אזולאי נ' מדינת ישראל (13.10.21) נדחה ערעור נאשם שהורשע בעבירות דרישת נכס באיומים, שוד בנסיבות מחמירות והחזקת אגרופן או סכין. הנאשם איים על שני מתלוננים בסכין ודרש מהם את הטלפון הנייד. נדון למאסר בן 33 חודשים. בית המשפט העליון דחה את הערעור בקובעו כי "המקרה חמור, אף אם לא נגרם נזק פיזי למי מן המתלוננים";

בע"פ 7043/19 אבו אלקיעאן נ' מדינת ישראל (27.1.20) נדון עניינם של שלושה נאשמים שהורשעו בעבירות של ניסיון שוד בנסיבות מחמירות, חמורות מאלו שבפנינו, ובעבירה של שינוי זהות של רכב. הנאשמים הסירו את לוחית הרישוי של רכבו של נאשם 1 והרכיבו במקומן לוחיות זיהוי השייכות לשני כלי רכב שונים. הנאשמים הגיעו ברכב לתחנת דלק, נאשם 2, בעודו רעול פנים, עוטה כפפות ומצויד בחפץ הנחזה להיות מספריים, רץ לעבר המתלונן, המתדלק, לפת את צווארו, הצמיד את החפץ החד אליו ודרש ממנו להתקדם לעבר החנות. הנאשמים כולם ניסו להובילו לחנות לצורך ביצוע שוד, אך נמלטו כשהגיע כח משטרה למקום. מתחם הענישה שנקבע בעבירת ניסיון השוד נע בין 24-48 חודשים. הנאשמים 1 ו-3, בעלי עבר פלילי והיות והורשעו בעבירת הפרת הוראה חוקית, נדונו למאסר בן 28 חודשים, הנאשם 2, ללא עבר, נדון למאסר בן 24 חודשים. הערעור נדחה לאחר שהנאשמים חזרו מערעורם נוכח המלצות בית המשפט העליון;

בת"פ (מרכז) 17811-04-21 מדינת ישראל נ' חן (23.11.21), הוגש ע"י ההגנה, הורשע נאשם בשני אישומים של ניסיון שוד ושוד בשני סניפי סופר תוך אימונים על קופאיות בפטיש 5 ק"ג שאחז בידו, ללא אלימות פיזית. נקבע מתחם ענישה הנע בין 24-48 חודשי מאסר. בהתחשב בהודאתו, נסיבותיו האישיות ומנגד בעברו הפלילי המכביד, נדון למאסר בן 30 חודשים.

עיינתי בפסיקה שהגישה לעיוני ההגנה, ברובה מדובר בעבירות ניסיון שוד בנסיבות קלות יותר שלא הופעלה במהלכם אלימות פיזית כלפי הקורבנות (ת"פ (חי') 57371-12-22 מדינת ישראל נ' כחלון (18.9.23); ת"פ (מרכז) 774-03-17 מדינת ישראל נ' קורדובה (7.5.18); ת"פ (חי') 50898-11-21 מדינת ישראל נ' צפרסקי (19.7.23); ת"פ (יום) 7785-06-22 מדינת ישראל נ' גית ואח' (2.1.24).

11. בהינתן נסיבות מעשי הנאשם, מידת האלימות בה נקט, הנזק שנגרם למתלונן ומדיניות הפסיקה הנוהגת מצאתי לקבוע מתחם ענישה הנע בין 28-52 חודשי מאסר. גזירת העונש המתאים לנאשם

12. הנאשם, בן 39, רווק, נתון במעצר חודשים רבים. בתסקירו תוארו נסיבות חייו המורכבות. הנאשם עלה ארצה מאוקראינה בהיותו נער, חווה קשיי קליטה ומנהל מגיל צעיר אורח חיים שולי והתמכרותו. לחובתו שש הרשעות קודמות בעיקרן בעבירות רכוש של גניבה והתפרצות, עם זאת העבירות אינן מן העת האחרונה, האחרונה משנת 2014.

הנאשם מכור לסמים קשים וצרך בין היתר קוקאין, הרואין וקריסטל, בתקופה האחרונה משתמש בתחליפי סם אך לא הצליח לעבור הליכי גמילה בעיקר בשל דלות כוחות והעדר מעגל תמיכה. מחוות דעת פסיכיאטרית שהוגשה עלה כי כשיר לעמוד לדין ואחראי למעשיו.

13. הנאשם נוטל אחריות פורמלית על מעשיו אך מנסה להצדיקם ולצמצם מחומרתם. עם זאת, נראה מתסקירו כי מביע עייפות מניהול אורח החיים השולי והמחירים שמשלם ורצון להגמל מסם. כעולה מתסקירו העריך שירות המבחן כי רמת הסיכון הנשקפת ממנו למעורבות פלילית חוזרת גבוהה, נראה כי בעת זו פוטנציאל הצלחת הליך גמילה אינו גבוה, זו גם הסיבה בגינה לא מצאתי להעתיק להמלצת שירות המבחן לשלבו בחלופת גמילה. נכון יהיה שהנאשם ישתלב בהליכי גמילה בתוך הכלא וינצל את מאסרו לערוך שינוי משמעותי באורחות חייו ולשקם את מצבו.

14. לאחר ששקלתי את כלל השיקולים הנדרשים, לרבות שיקולי ההרתעה ועברו הפלילי לצד הודאתו והמוטיבציה שמבטא לשנות את דרכיו, מצאתי ללכת לקראתו, למקומו בחלק התחתון של מתחם הענישה לצד פיצוי למתלונן. עוד אתחשב במצבו הכלכלי ואמנע מהשתת קנס.

15. אני גוזרת איפוא על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 32 חודשי מאסר החל מיום מעצרו 20.6.23.

ב. 8 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור הנאשם במשך 3 שנים מיום שחרורו ממאסר עבירת רכוש או אלימות מסוג פשע.

ג. 5 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור במשך 3 שנים מיום שחרורו ממאסר עבירות רכוש או אלימות מסוג עוון.

ד. פיצוי בסך 4,000 ₪ למתלונן א.א. ע"ת 1 אשר ישולם בשמונה תשלומים שווים ורצופים החל מיום 15.8.24 על פי פרטים שתמסור המאשימה לבית המשפט. צו כללי למוצגים.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 יום.

ניתן היום, י"א סיוון תשפ"ד, 17 יוני 2024, במעמד הצדדים.